

Abeceda netbooků

Netbooky jsou malé, praktické a stojí méně než 10 000 Kč. K čemu se ale opravdu hodí, co dokáží a co ne? Chip odpovídá na **DESET NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH OTÁZEK**, které byste si měli před nákupem netbooku položit.

GUNNAR TROITSCH

1 Jsou netbooky stejné jako notebooky? V čem se liší?

Vizuální rozdíl mezi netbooky a ultrapřenosnými notebooky, známými rovněž jako subnotebooky, je minimální. Značný cenový rozdíl ale jasně ukazuje, že se jedná o dva různé typy zařízení. Zatímco netbooky koupíte již za cenu okolo 8 000 Kč, kvalitní subnotebook stojí více než pětkrát tolik.

Důvod je jednoduchý: subnotebooky jsou složeny ze špičkových a rychlých komponent, které výrobce vkládá do miniaturního notebookového těla. Vysoký výkon je spojen s vysokými teplotami, které na omezeném prostoru nutí výrobce k použití nekvalitnějších materiálů a k vývoji nových technologií. Netbooky jsou osazeny mnohem slabšími komponentami a jsou vyrobeny z levnějších horších materiálů. Proto mají malé displeje s nízkým rozlišením, velmi omezenou portovou výbavu a jejich procesory jsou o poznání pomalejší než procesory subnotebooků.

2 Komu jsou netbooky určeny?

Netbooky jsou nejčastěji používány k psaní e-mailů, k základnímu pohybu po internetu a k internetové komunikaci. Díky malým rozměrům a hmotnosti jsou praktické coby elektronické zápisníky, které můžeme mít během dne kdykoliv při sobě. Pokud ale kromě textového editoru a internetu potřebujete dělat na počítači i něco složitějšího, nákup netbooku vám nedoporučujeme.

3 Jaké praktické doplňky lze použít? Mohou tyto doplňky kompenzovat všechna omezení netbooků?

Prostřednictvím externě připojených doplňků lze odstranit téměř všechna omezení netbooků, s výjimkou omezení daných pomalejším procesorem a integrovanou grafikou. Nebudete-li vám stačit kapacita pevného disku, můžete použít disk externí. Externí DVD mechanika připojená přes USB port poslouží nejen k přehrávání filmů a k zálohování, ale dokáže také nahradit chybějící optickou mechaniku netbooku a je praktická i při instalaci dalšího softwaru. Chcete-li používat netbook na procházkách mimo dosah Wi-Fi sítě, můžete si

dokoupit USB UMTS adaptér (viz otázka 5). Díky tomu se i na vzdálenějších místech budete moci připojit k internetu rychlostí srovnatelnou s DSL technologií. Nedoporučujeme sice používat netbook jako jediný domácí počítač, když si však k němu dokoupíte 22" LCD displej a externí klávesnici s myší, tak při práci s kancelářskými aplikacemi a internetem rozdíl mezi notebookem a netbookem skoro nepoznáte. Slabší procesor a grafiku však žádné externí zařízení nevylepší.

4 Co netbook dokáže? Jak výrazná jsou systémová omezení?

Netbooky nedisponují vysokým výpočetním výkonem. Pokud byste chtěli ve velkém upravovat fotografie či stříhat video, vyberte si jiný počítač. Operační paměť má většinou kapacitu pouze 1 GB a použité procesory Atom jsou relativně slabé. Pokud tedy do paměti nahrajete větší množství obrázků nebo

složitější animace, i jinak bezproblémově běžící kancelářské aplikace typu PowerPoint mohou přestat pracovat. Jednoduše řečeno, netbooky nejsou ideální pro uživatele, kteří s notebookem pracují každý den. Na druhou stranu ideální je pořídit si netbook jako doplněk k plnohodnotnému notebooku.

5 Lze s netbooky přistupovat na internet kdykoliv?

Termín „netbook“ je trochu zavádějící, jelikož netbooky vám automaticky nezajistí přístup k internetu. Název „netbook“ vymyslela společnost Intel a označuje jím malé notebooky s převážně internetovými aplikacemi, jako jsou prohlížeč, poštovní

správce nebo programy pro okamžitou elektronickou komunikaci. Omezeného výpočetního a grafického výkonu si uživatel při práci s internetem ani nevšimne. Netbook však v základní konfiguraci není vybaven tak, aby zajistil neustálý přístup k internetu tak, jak to činí například BlackBerry nebo iPhone. Pokud chcete mít jistotu, že se k internetu připojíte i tam, kde není Wi-Fi, můžete si dokoupit UMTS nebo HSDPA adaptér. Nebo ještě nějaký čas počkejte – i v České republice se jistě mobilní operátoři vydají stejným směrem jako v Evropě a k rychlým paušálním datovým tarifům budou netbooky nabízet zdarma.

7 Jaký je ideální procesor pro netbook?

V současnosti se u netbooků můžeme setkat se čtyřmi typy procesorů. Je to dvojice procesorů Intel Celeron a Intel Atom a dvojice procesorů VIA C7 a VIA Nano. Netbookům s procesorem Celeron se raději vyhněte, tyto CPU jsou pomalé a konzumují příliš mnoho energie. Podobně jsou na tom i procesory VIA C7. Netbooky s procesory C7 také trpí nadměrnou spotřebou tohoto procesoru, což má za následek jejich kratší výdrž při provozu na baterie. Doporučit tedy můžeme pouze procesory Atom a Nano. Atom je o něco úspornější, z hlediska výkonu je však v porovnání s procesorem Nano i pomalejší. Oproti tomu netbooky s procesory Nano mají vyšší spotřebu, ale nabízejí velmi dobrý výpočetní výkon. Zvládnou dokonce přehrávání HD filmů v rozlišení 720p.

8 Jak dlouho vydrží netbook na baterie?

Výdrž při provozu na baterie je u netbooků velmi relativní pojem a na tuto otázku nelze dát univerzální odpověď. Jde hlavně o kapacitu baterie, kterou však prodejci málokdy řádně uvádějí v parametrech (tedy přesnou kapacitu v mAh). Čím vyšší kapacita baterie, tím delší je i výdrž netbooku. Můžeme uvést příklad založený na vlastních měřeních v naší testovací laboratoři. Pro porovnání uvádíme výdrž netbooku Asus EeePC 901 12G a netbooku Mivvy M310.

Maximální výdrž

Minimální výdrž

9 Co je lepší: Windows, nebo Linux?

Z vlastních zkušeností s netbooky můžeme potvrdit, že speciálně upravené linuxové distribuce běží na netboocích mnohem rychleji než i nově nainstalovaný systém Windows XP. V současné době existují pro Linux stejné aplikace jako pro Windows – vypadají stejně, stejně snadno se ovládají a k provozu potřebují mnohem méně systémových prostředků. Výhodou je, že linuxové verze netbooků se dodávají i s kancelářským a dalším softwarem (včetně), který je pro Windows nutné dokoupit.

V případě netbooků, které nejsou vybaveny optickou mechanikou, je Linux výhodou, protože většinu aplikací i samotný systém Windows je třeba instalovat z externí optické mechaniky nebo z USB disku, což není vždy naprosto snadné. Výhodou linuxových verzí je v porovnání se stejnými netbooky s Windows i nižší cena. U netbooků je Linux upraven tak, aby ovládání počítače bylo stejně snadné jako ovládání windowsovských verzí, někdy dokonce snadnější. Pokud byste však chtěli provádět úpravy pomocí příkazů, je třeba se Linux opravdu naučit. Bohužel kvůli problémům s českou lokalizací se u nás linuxové varianty objevují mnohem méně než v zahraničí, přesto lze ale netbooky s českým linuxovým prostředím sehnat.

10 Co je praktičtější: displej, pevný disk, nebo SSD?

Zájemci o nákup netbooku jsou extrémně šetřiví. Proč by jinak chtěli miniaturní přenosný počítač s cenou pod 10 000 Kč? Nízká cena však není to, o co byste se měli zajímat především. Z vlastních zkušeností víme, že rozdíl mezi 7" a 8,9" displejem je ohromný, a rozhodně vám doporučujeme připlatit si a koupit netbook s 8,9" displejem a rozlišením 1 024 x 600 bodů. I tak se vám při práci může hodit tlačítko F11, kterým maximalizujete obsah prohlíženého okna na celou plochu displeje.

Klasický pevný disk, nebo SSD disk? Odpověď není jednoduchá. Flashové disky používané v netboocích nemají nic společného s extravagantně drahými, ale supervýkonnými SSD disky od Intelu či Samsungu. Jsou dokonce většinou tak pomalé, že působí problémy při instalaci Windows. Pokud se vám na SSD disk Windows podaří nainstalovat, budou následovat ještě větší problémy, které jsou způsobené hlavně pomalou přístupovou dobou zápisu, která je u levných SSD disků běžná. Přístupová doba je tak pomalá, že i práce je velmi pomalá, a systém občas úplně zkolabuje. Před kombinací Windows a levného SSD disku vás tedy musíme důrazně varovat. Kombinace Linuxu a SSD disku je však mnohem lepší. Linux mnohem méně přistupuje na pevný disk, takže jeho provoz na SSD disku je naprosto svižný a bezproblémový. Pro volbu mezi pevným diskem a SSD diskem tedy můžeme doporučit toto pravidlo: Pokud budete používat Linux, klidně si poříďte netbook s SSD diskem, a pokud chcete Windows, zvolte raději model s klasickým pevným diskem.

6 Lze na netbooku sledovat filmy a jak na něm vypadají?

Od displeje o úhlopříčce sedm až deset palců nelze očekávat žádný velký filmový zážitek, na druhou stranu přenosné DVD přehrávače nemívají displeje větší, a někdo si dokonce pustí filmy na miniaturním displeji MP3 přehrávače nebo telefonu, takže displej netbooku mu bude stačit. Debata o přehrávání filmů na netbooku však není omezena pouze na velikost displeje. Netbooky mají pomalejší procesor, takže mohou mít problém s přehráváním filmů pomocí kodeku H.264, který je velmi výpočetně náročný a který netbooky zvládají pouze trhaně. Přehrávání DVD filmů (přes externě připojenou me-

chaniku) je možné, stejně jako přehrávání filmů ve formátu DivX či XviD, zde ale záleží hlavně na kodeku, kterým byly filmy vytvořeny. Problém může nastat i při spuštění nejnovějších flashových animací, které se v poslední době vytvářejí rovněž za pomoci výpočetně náročných kodeků. Pořizujete-li si přenosný počítač s tím, že na něm budete často sledovat filmy, doporučujeme koupit levnější plnohodnotný notebook, který nejen že bude pracovat i s moderními kodeky, ale zároveň nabídne větší displej.

